

De Omgevingswet: it takes two to tango

Pascale Georgopoulou
Projectleider invoeringsondersteuning

Voor meer informatie: <https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/omgevingswet-voor-raadsleden>

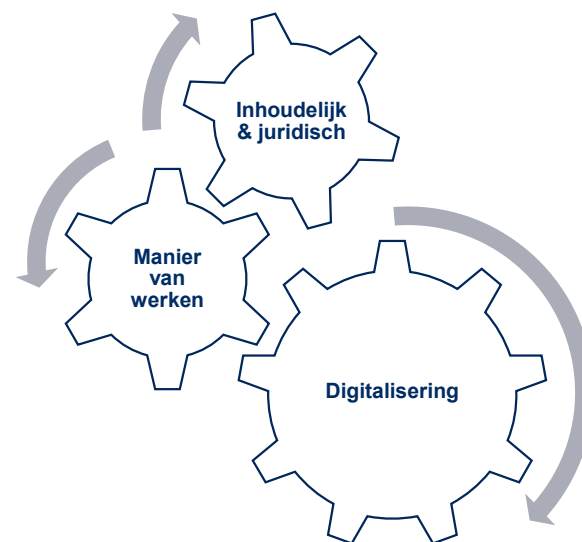

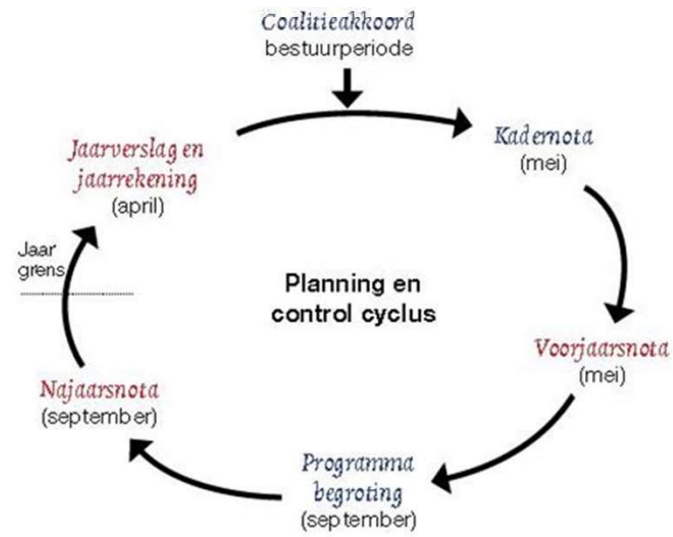
Ons gesprek

- De puzzels van de Omgevingswet
- Wat moet er klaar zijn op 1 januari 2022?
- Rollen en bevoegdheden
- Binnen en buiten
- Samenspel
- Discussie

Dilemma ruimte versus behoud

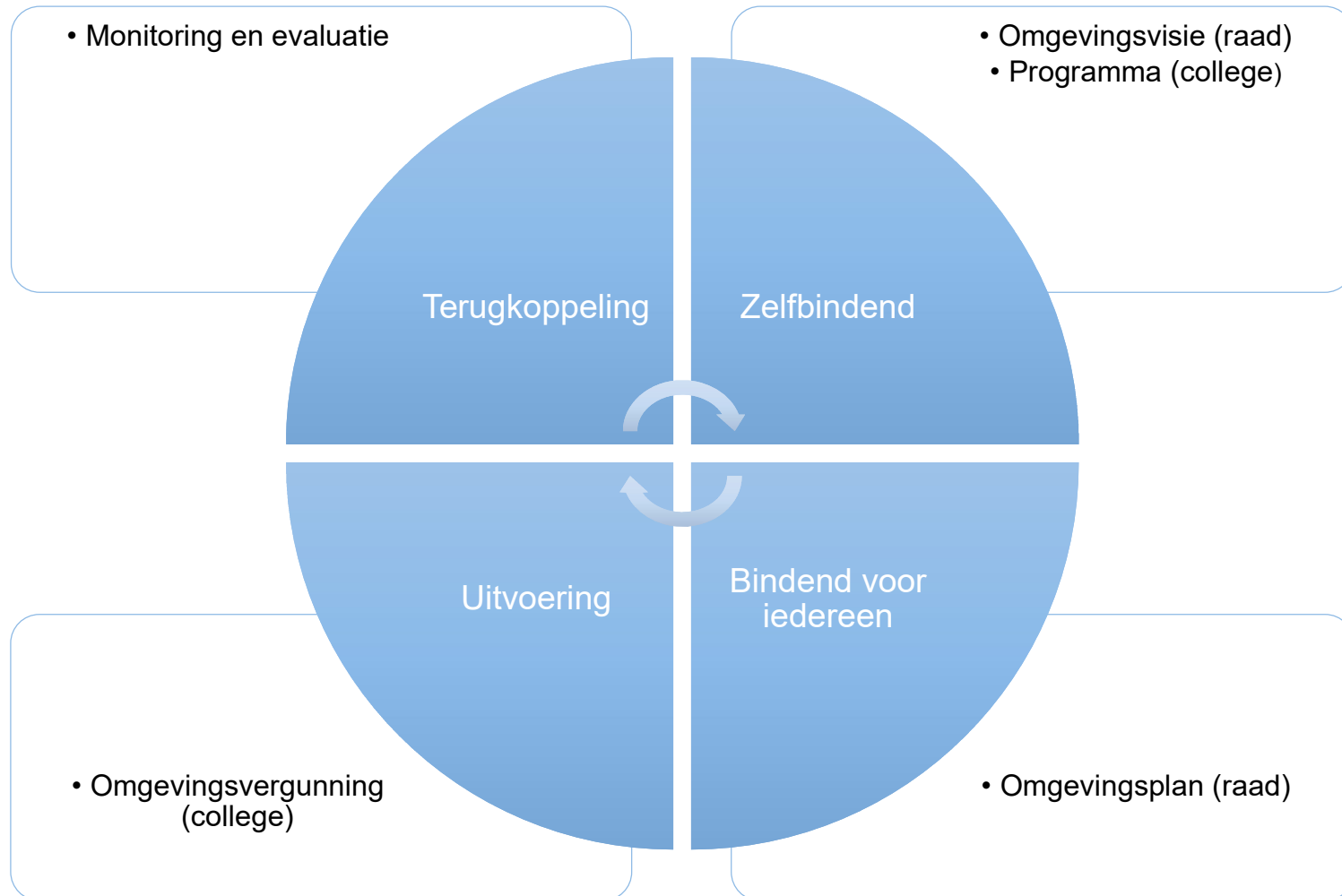

Rollen en bevoegdheden

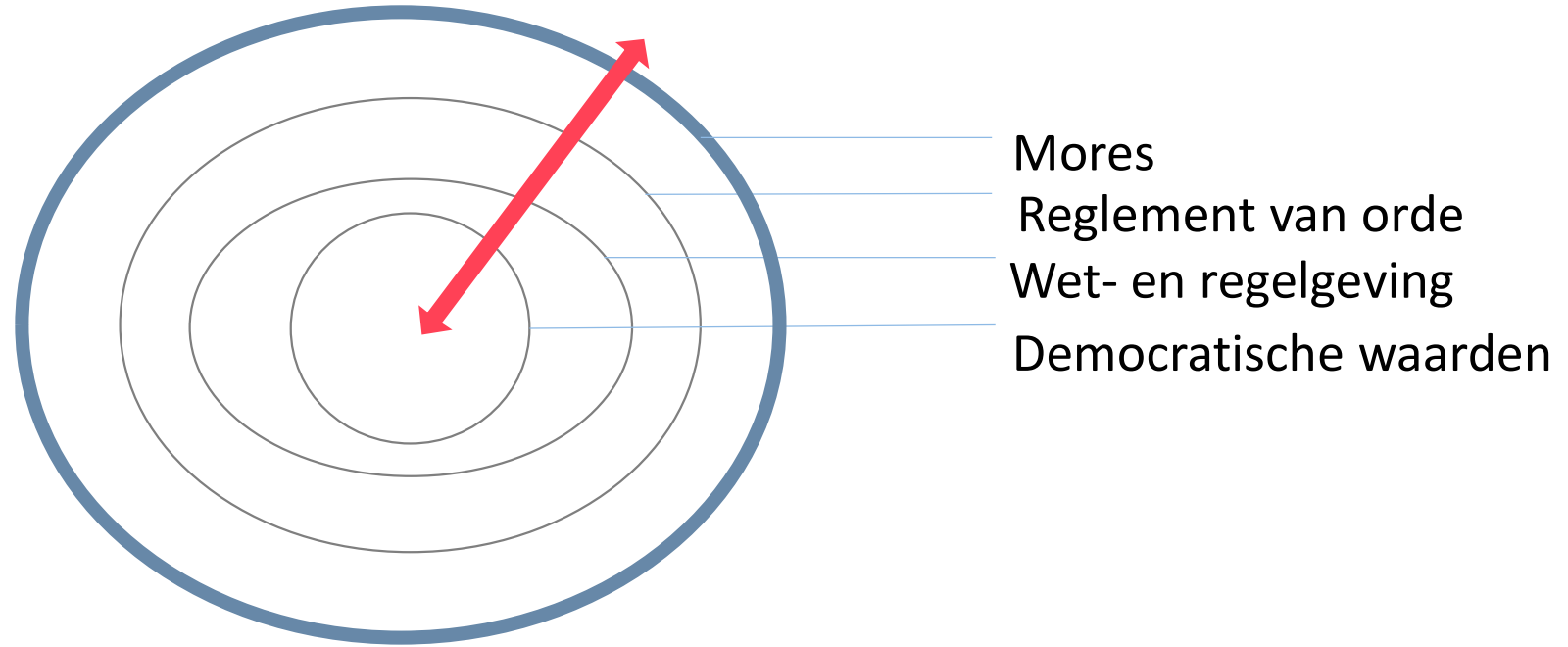
Wat zijn de bevoegdheden van de gemeenteraad?

- Omgevingsvisie en omgevingsplan
- Programmatische aanpak (voor een programma)
- Inpassing buitenplanse omgevingsplanactiviteit (binnen 5 jaar) in omgevingsplan
- Welstandsbeleid vertalen naar beleidsregels (indien regels in het omgevingsplan uitleg behoeven)
- Aanwijzen adviescommissie Rijksmonumenten (en ruimtelijke kwaliteit)
- Kwaliteit van de participatie
- Monitoring van programma's en omgevingswaarden
- Verklaring van geen bedenkingen verdwijnt, maar de gemeenteraad kan verzwaard adviesrecht van toepassing verklaren bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten
- De bevoegdheid om aan te geven bij welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten participatie verplicht is

Wat zijn de bevoegdheden van het college?

- Programma's
- Omgevingsvergunningen
- Maatwerkvoorschriften (hangend aan een beschikking)
- Advies (met instemming), tenzij de raad verzwaard adviesrecht van toepassing heeft verklaard
- Delen van een omgevingsplan vaststellen, kan worden gedelegeerd naar het college
- Beleidsregels vaststellen die duiding geven aan beoordelingsregels in het omgevingsplan

REGELS?

AFSPRAKEN?

Minimaal klaar op 1-7-2022

- Omgevingsvergunning afgeven binnen 8 weken
- Aangesloten zijn op het DSO-LV

To do list voor de gemeenteraad 2020-2021

Ambitie, strategie en beleid

- ☐ Vaststellen implementatieplan (ambities, leidende principes, tempo, budget enz)
 - ☐ Planning van raadsbesluiten 2021-2022
- ☐ Uitgangspunten omgevingsplan (plan van aanpak met keuzes over structuur, opbouw, tempo)
 - ☐ Raadsbesluit over gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor de raad adviesrecht heeft.
- ☐ Uitgangspunten implementatie VTH & WKB
 - ☐ Raadsbesluit gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor participatie verplicht is
 - ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit verordening inspraak en participatie
 - ☐ (Indien van toepassing) Nieuwe contracten met uitvoeringsdiensten (bijv. Omgevingsdienst): raadsbesluit
- ☐ Opschonen bestaande verordeningen; indien vormgegeven in Verordening Fysieke Leefomgeving: raadsbesluit
- ☐ Legesverordening (waarin gevolgen Omgevingswet en WKB zijn verwerkt)
- ☐ Mandaatregelingen
- ☐ Verordening Nadeelcompensatie (v/h planschadeverordening)
- ☐ Instellen commissie ruimtelijke kwaliteit: raadsbesluit
 - ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit kaders ruimtelijke kwaliteit
- ☐ Verordening kwaliteit VTH: raadsbesluit
- ☐ Handhavingsbeleid en uitvoeringsprogramma incl. WKB: raadsbesluit

Omgevingsvisie en programma

- ☐ PvA opstellen omgevingsvisie (inclusief planning)
- ☐ (Indien van toepassing) Vaststelling programma luchtkwaliteit
- ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit gelijkstellingsbepaling omgevingsvisie

Omgevingsplan

- ☐ PvA opstellen omgevingsplan (inclusief planning en keuzes over transitieperiode)
- ☐ (Indien van toepassing) Raadsbesluit Delegatiebesluit aan het college om het omgevingsplan te wijzigen

Initiatieven, dienstverlenings- en behandelprocessen

- ☐ PvA invoering VTH-processen (inclusief WKB)

Monitor, toezicht en handhaving (incl. WKB)

- ☐ (Indien van toepassing) Nieuwe samenwerkingsafspraken met (regionale) overheden en ketenpartners

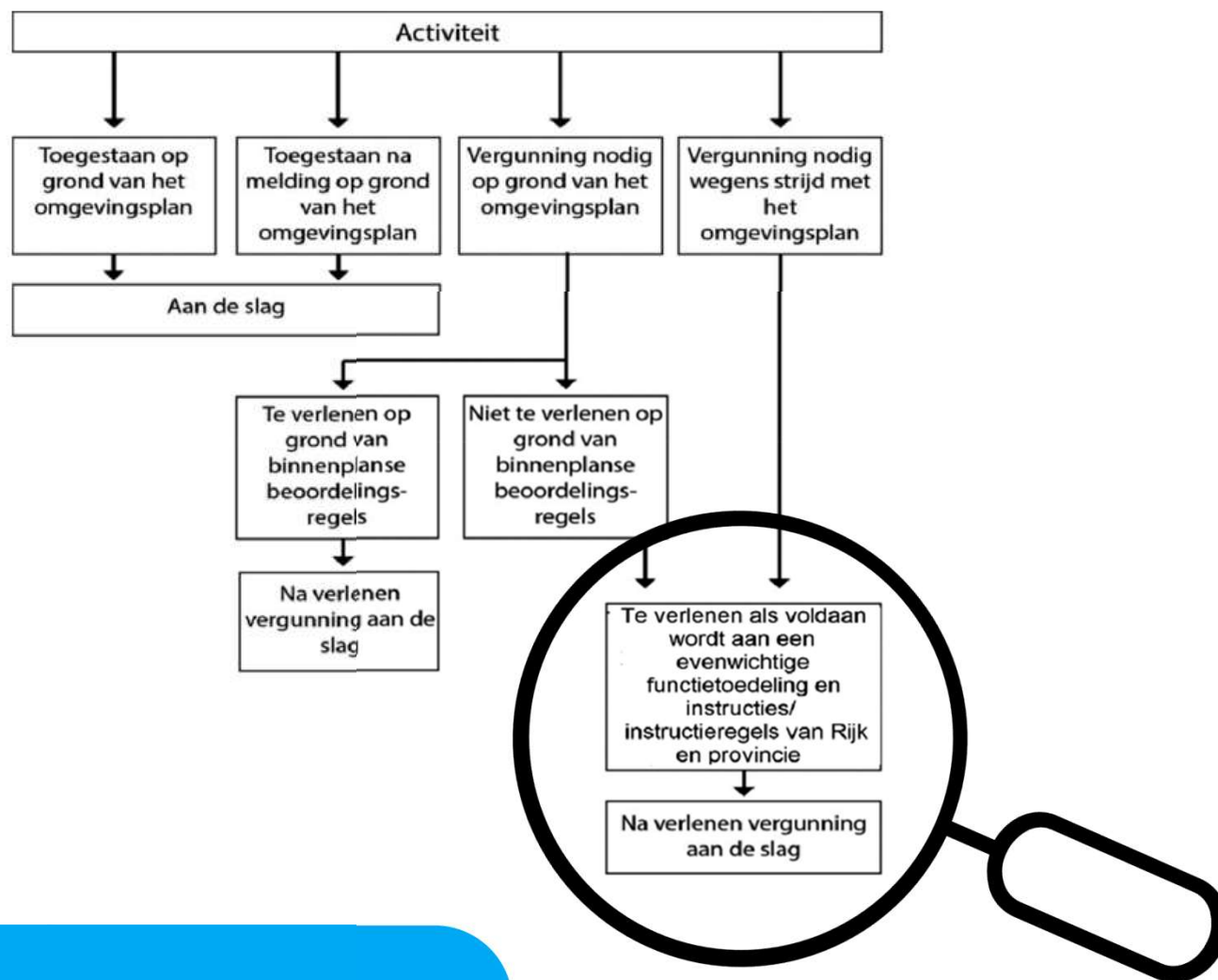
Minimale acties Omgevingswet

Proces behandelen vergunningaanvragen en meldingen ingericht

Participatie bij initiatieven ingericht

Proces behandelen vergunningaanvragen en meldingen: adviesrecht

VVGB → Adviesrecht

Wie doet wat? Participatie

Participatie bij initiatieven ingericht, maar eerst participatie algemeen

- Voorafgaand aan het formele besluitvormingsproces.
- Meer dan de formele momenten (meer dus dan zienswijzen).
- Participatie is niet dat iedereen het ermee eens moet zijn.
- #Hoedan is niet voorgeschreven.
- Met belanghebbenden bedoelt de wet burgers, vertegenwoordigers van bedrijven, professionals van maatschappelijke organisaties en bestuurders van overheden.
- De gemeente neemt (de uitkomsten van) participatie mee bij de belangenafweging bij besluiten over de fysieke leefomgeving.

Participatie door bevoegd gezag

A. Kennisgeving: het bevoegd gezag geeft aan hoe de participatie wordt vormgegeven.

B. Motiveringsplicht: het bevoegd gezag geeft bij het besluit aan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken bij de voorbereiding, wat de resultaten daarvan zijn en hoe aan het eigen participatiebeleid is voldaan.

Participatie door de initiatiefnemer: aanvraagvereiste

- › Stimuleren van de initiatiefnemer om participatie te organiseren (amendement De Vries, 2015)
- › Strekking aanvraagvereiste:
 - Aangeven **OF** burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken
 - Indien ja, verstrekt de aanvrager bij de aanvraag gegevens over **HOE** zij zijn betrokken en **WAT** de resultaten daarvan zijn
- › Verantwoordelijkheid initiatiefnemer om een adequate vorm te kiezen voor participatie
- › Nee is geen grond van weigering

Omgevingsvergunning

C. Aanvraagvereiste bij vergunning: bij de aanvraag controleren of aan de aanvraagvereisten voor participatie is voldaan (=procestoets). Het resultaat van participatie meewegen in de integrale afweging op het besluit (=inhoud en compleetheid)

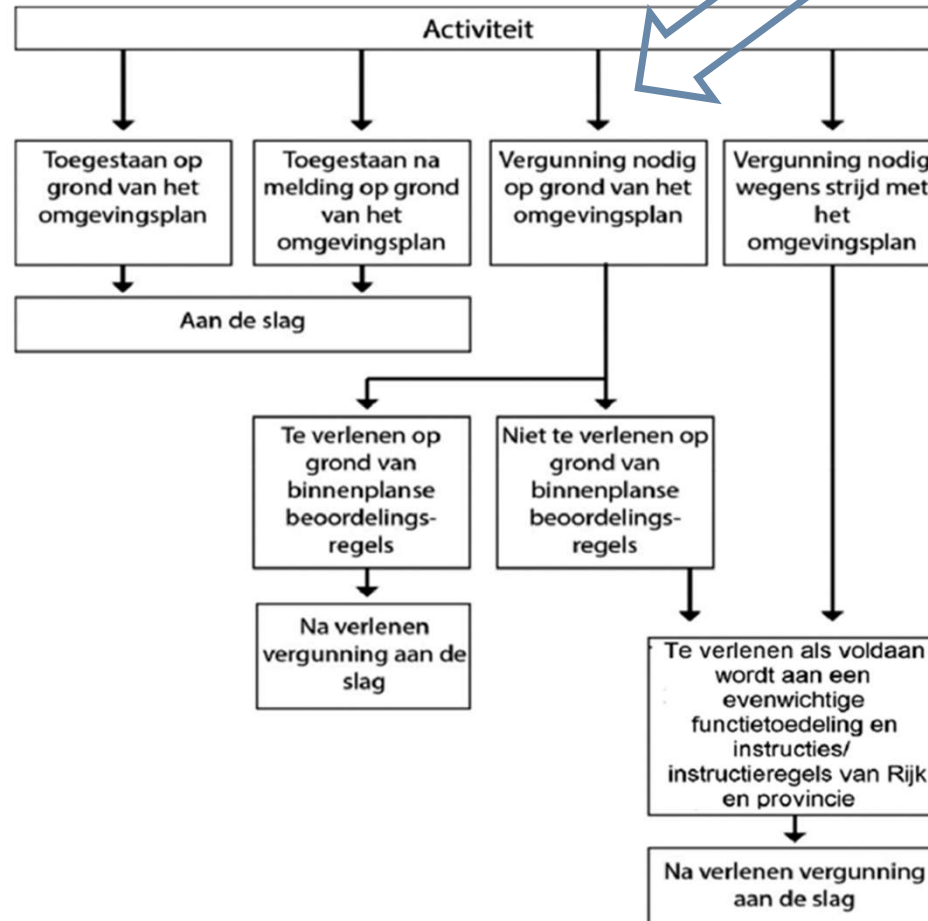

De rol van de raad bij inrichten participatie

- “De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarbij participatie van en overleg met derden verplicht is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit kan worden gedaan”. (amendement van Eijs c.s.)
- “In het Invoeringsbesluit Omgevingswet een regeling op te nemen die ervoor zorgt dat er een plicht ontstaat voor gemeenten, provincies en waterschappen om het participatiebeleid op te stellen waarin vastgelegd wordt hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden en dit participatiebeleid vast te stellen door respectievelijk gemeenteraad, provinciale staten en het algemene bestuur van het waterschap, en te bevorderen dat de medeoverheden hier zo snel mogelijk mee beginnen, liefst voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet” (motie Nooren c.s.)

Participatie?

Participatie?

Participatie?

ONE SIZE DOES
NOT FIT ALL

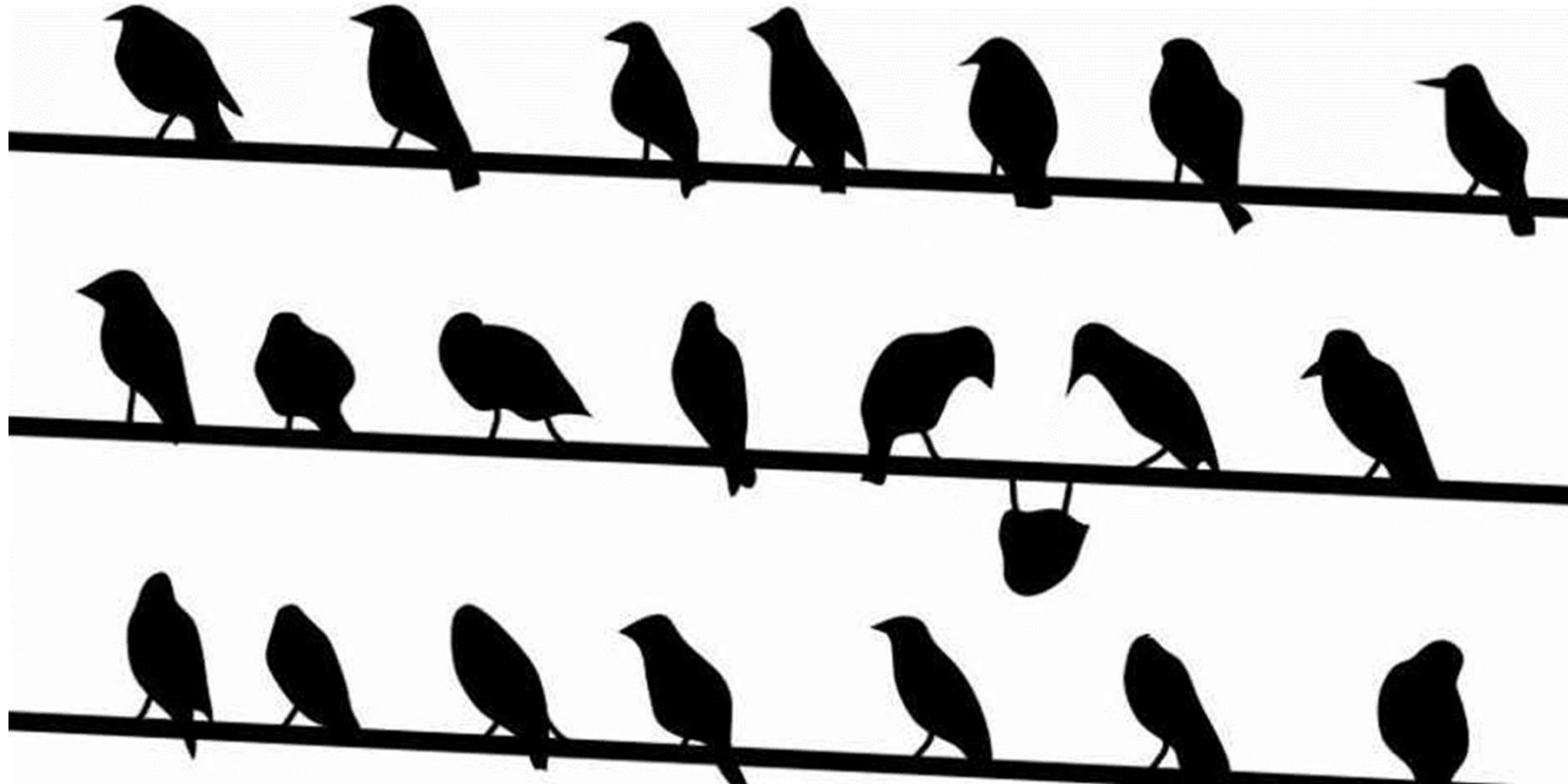
KADERS?

ZELF DOEN?

Samenspel

KEUZES!

- meer of minder “in de geest” van de Omgevingswet;
- meer of minder dichtbij de huidige werkwijze;
- de gemeente óf de samenleving meer aan het stuur;
- óf het college van B&W óf de gemeenteraad meer aan het stuur;
- óf meer vooraf te sturen óf meer achteraf te controleren.

Keuze: Faciliteren of sturen

Uitnodigingsplanologie

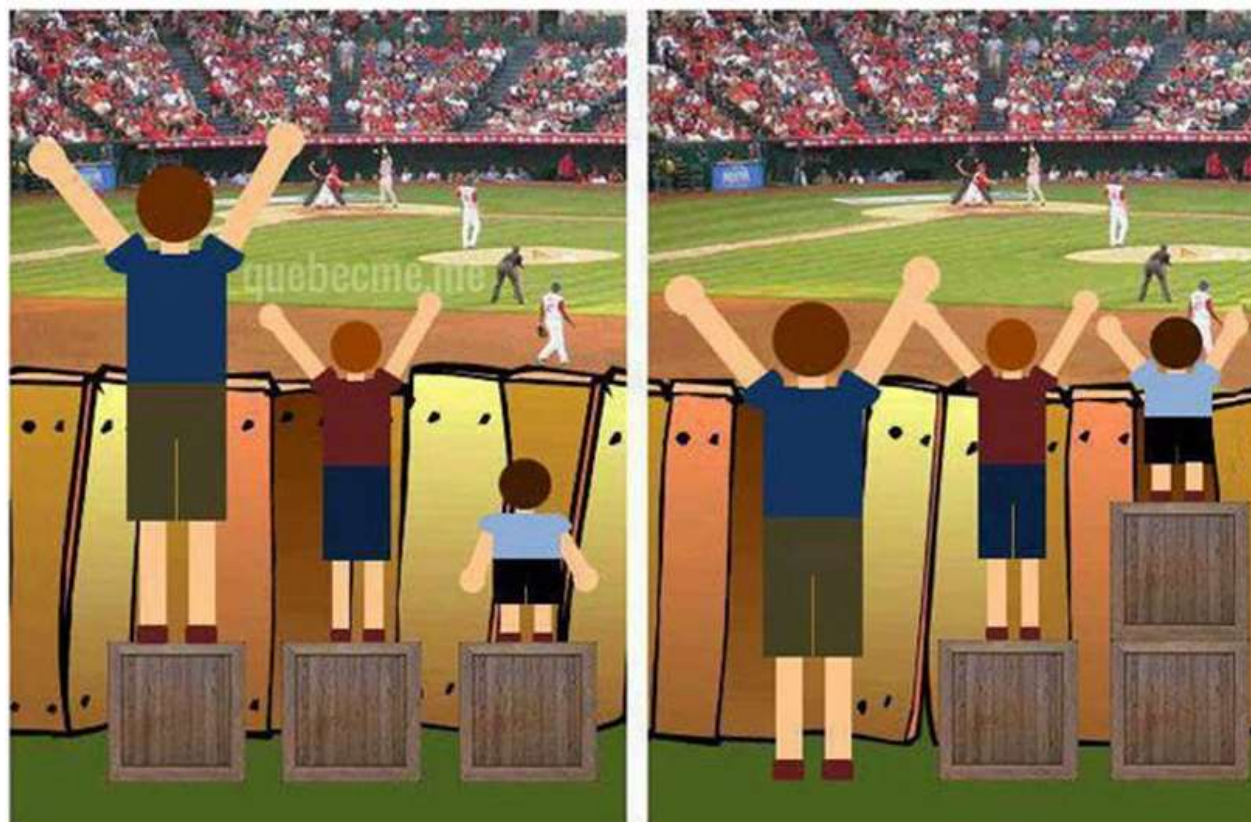
Toelatingsplanologie

- Meer ruimte voor co-creatie
- Meer ruimte voor initiatief
- Meer maatwerk: meer college
- Afspraken voorafrol raad-college
- Minder greep op halen maatschappelijke doelen en behoud kernkwaliteiten
- Deregulering
- Meer kans organische gebiedsontwikkeling

- Duidelijk, gedetailleerd kader raad
- Meer afwijkprocedures
- Niet de geest van de wet
- Minder PPS constructies
- Meer grip op gewenste doelen
- Zicht op rechtsgelijkheid tussen gebieden

Dilemma Maatwerk & Gelijkheid

Wat doet het college
en wat doet de
raad?

In positie!

Eerste positie

Derde positie

Vierde positie

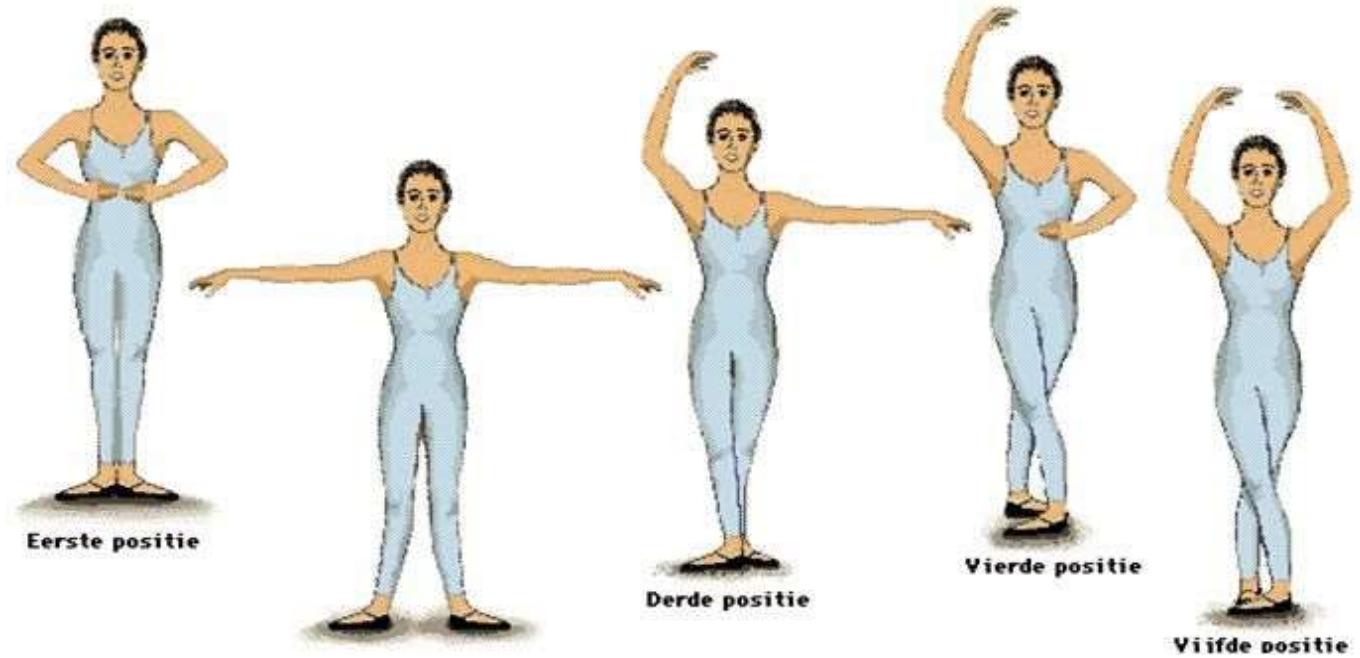

Viifde positie

1. Blijf op de hoogte
2. Maak een eigen agenda
3. Ga in gesprek over keuzes
4. Prioriteer
5. Monitor en evalueer

In positie?

Hartelijk dank!

pascale.georgopoulou@vng.nl